

Шше коле бульо красте грігх

Богдан Жолдак

— Не бери того тиятка, — сказала я.

— Яг жи ни брати, коле воно, глянь, як на мене деветься, — відповіла я.

— Та й гріх буде не взяти, — воно ж не на корову деветься, а на мене, — відказала я.

— До гріх буде, — сказала я.

Се в мени таке трапляється поговорити сома з собою. Коли не знаєш, що робити, то з ким шше поговореш?

Бо тут курова Манька привела не удне тиятко, а двоє.

— Однакуво бригадир собі лишне забирає.

— Не посміє, — не згодилазя я.

— Тоді присідатуль.

— Ні.

— Або завхвермою, — відказала я мені.

Так, що ніхто не зміг заперечити, навідь я. Бо завхверми був такей, що не тільки тиятко вцупив би, та й саму Маньку давно вкрав би, якби не буявся інших злодіїв — бригадіра й присідатуля. А необлітероване тиятко — ясно як день, шшо пробазарює.

А воно ж таке любеньке, й дивиться так на мене, чисто тобі людськими очима, наче туди душа людська вселилася. Я й ни знала, що саме тоді, ув обід, так і сталося.

Звідки б я могла таке знати? Як у школі не вчили на таке. Бо хто ж там уміє такого навчить?

Лише очі такі навчатимуть. Які дивляться на тебе мокро так.

— Ти таке мудре-мудре, — торкнула я його. — Ти таке мудре-мудре, а як тебе винести?

А корова так од нього аж начи задкує. Інше лиже, лиже-ніже, а це наче мені оддає. Бо хіба двох вилижеш?

Дивлюся я на тиятко, а очі його мені й кажуть:

— Отак бери в мішок і неси заховай на кладовишші. До вечора. А там ітимеш, забираеш, ніхто не визна.

Наче Сус отой у яслах, — таке воньо до мене очима лагідне, що я, наче не своїми руками поклала підстілки в мішок і його завинула туди і швидко так понесла, що не встигала думати.

Про те, шшо я ніколи до того, ні після не вкрала ні грами. Ні в голодовку, ні навіть у колгоспі, який тільки те й робив, що нас оббирав. Про те, шшо це мене, сміх подумати, тиятко навчило перший раз таке зробить. Бо ноги несли мене швидше, ніж думки. А кралось легко, так легко, що хутко.

— І от де ти його на кладовищі заховаєш? — запитала я.

Я не знала, що й відповісти, доки тиятко в мішку не тіпнулося в той бік. Де стояла

свіжа могила. Так із тиждень їй, не більше. А вінками так густо обкладена, аж сам Бог велів між них підкласти сінця, примостити мішечка, погладити його. Ї тиятко там припишло так, шшоб дождити до вечора.

Я ледви устигла довчасу — як прийшов на хверму завхверми й побачив, шшо моя Манька вже не тільки, а стоїть і облизує тиятко.

— Мня, — подумав він уголос свої думки. Ї озирнув отак тиятко базарними своїми очима.

— Це той, коли? — ворухнув він до нього оцупчиком товстих пальців.

— Тільки шо, — відповіла я. — Тільки оце-оце.

— Ну, той, нхай, — він подумав про свої пальці.

Ї заховав їх до кишені. Потім потоптав кізяки геть.

Де й зіткнувся з бригадиром, який, побачивши його, нічого не сказав. А повирнувся і пішов шше далі.

Водки їм і без того тиятка хватало.

Я тоді довше возилася кольо бідонів, шшоб піти звідси найпізніше. Насилу інших переждала. Після цього хутій-хутій до цвинтаря, доки шше не зовсім темно, шшоби не зовсім страшно стало.

І од тільки я до нього забігаю, коли глянь, — шшо таке? Таке їде. Аж то машина.

— Чого це машина кладовищем їде? — питаюся.

— Не знаю, — відповідаю я. — Зроду такого ни було, машини завсігди біля воріт зупинялися, шоб люди далі ногами по цвинтарю йшли.

От заїжджа туди машина й поволі їде. Куди? Та до тої самої свіжої могили, до моєї. От підїхала, стала.

Двоє вилазять, мішка витягають, кидають. А в ньому шось.

— Невже ше одне тиятко? — питаюся я.

— Подивися, хіба тиятка такі великі? — відповідаю я, а сама вже хапаю себе за руки, шьогоб не трусилися.

А один ни вилазить, так і сидить за рульом, так і сидить і мотора не глушить. Далі тоді двоє докурили й виймають із машини лопати. І йдуть до моєї могили. І несуть туди того важкого мішка, тягнуть. Як я починаю розуміть, шього в тому мішку ни тиятко, а зовсім навпаки, то я начинаю кусати собі руки, шьо таке бачу. Шьогоб не закричати зовсім. Воно ж видно, шо тамечки людське шшьось. Но де хто бачив, шьогоб людські тіла в мішку ховали?

— Ворухіться, — шепочу я.

— Ни ворухітьця, — відповідаю я, хоча сама бачу, шо мішок отак тіпнувся і застогнав.

— Шо ж ти, козьол, — каже один грізно, а голос хвилюється, — не доделав?

— Шчас доделаю, — хотів засміятися інший з них, а подавився димом. Докашлявши, узяв і лопатою ударив того мішка по голові. Ї він затих.

Тоді ці двоє стали докурювать. Коли б отой за рульом не висунувся:

— Ну, ви там позасинали, шо, козли?

І всі троє, видно, чомусь дуже хвилюються, так, що й цигарки їм не допомагають.

От підносять вони того мішка до могилки свіжої, до самих вінків. І отак туди встромляють свої лопати.

Раз, вдруге, ну вінки їм заважають. Тоді отак бирутця за вінки. І тут раптом звідтіля на них щось як кинеться таке, як закричить!

Так воно крикнуло, що навіть я була не пізнала.

Що ж то кричить їм моє тиятко і кидається просто на них разом із мішком, у якому воно сиділо. І хоч було майже ніч, а од цього усі вінки з могили розлітаються геть, і звідти починає вистрибувати щось таке темне, таке, що я з пириляку ни пізнаю свого мішка.

Вони б од пириляку б закам'яніли б, якби не кинулися тікати. Один отак учепившись за лопату, побіг за ворота, але там перечипився через держак і там за воротами впав і вмер. Другий же подавився цигаркою, почав дуже кашляти нею й кинувся через паркан, але зачипився кишенькою за нього, затіпався, а кишенька ни злазить зі штaketини. То він три рази тіпнувся й умер також.

А тиятко скаче. І отак-отакечки кричить і просто до машини.

А вона як зорве з місця, як гребоне колесами, як вискочить із кладовища та просто в стовпа! Так шо машина осталась жива, а шофер її убився, бо голова не видержала об кабіну...

... Коса її спасла, ту дівчину. Бо ції троє, вони шо придумали? Вони бирутть із собою в машину закуски, горілку, лопату і їздять нею доти, доки не бачать дівчини.

— Сідай, — кажуть, — дівчино, ми тебе підвиземо.

Яка відмовилася — це була наша поштальйонша, як уже потім на слідстві розібралися. Бо вона несла сумку з поштою і не довіряла сідати в незнайому машину.

То вони поїхали далі. Доки не зустріли Ніну з сусіднього села. Вона йшла од траси, од автобуса. Ну, навіщо їй було сідати, коли там іти було які три кіло метри? А воно, дурне, й сіло, і вони її підвезли, тіко не по дорозі, а в ліс. Там прив'язали, почали по черзі водку пити й закусовати, і по черзі її насилувати. Бо водки в них було багато й закусить, то вони там її довго мучили. Аж поки убили лопатою. А тоді в мішок.

Ну не подумали, шшо в неї велика коса така. Яку вона отак на голові обкрутила шпильками. Якби вони додумали їй косу розпустити, то, може, і вбили б дівчину. Ну вони про це не подумали, а вдарили лопатою щосили, але коса приглушила.

Коли усе село на цвинтаря прибігло й дівчину випустило з мішка, то вона виявилася Нінкою шше живою. Як же дякували мені з тиятком її батьки потім! От. А є ж у нас типер і такі дівчата, які спішать собі швидче косу одрізати. Ну, шшо ти їм скажеш? Як їх одучити шше?